

2021-04-28

Dnr: 78/21-03

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se;

kopia till simon.isaksson@regeringskansliet.se

Diarienummer: Fi2021/00300

Remissvar Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden (SOU 2020:77)

Riksidrottsförbundet (RF) har givits möjlighet att lämna svar på ovanstående remiss.

Allmänt

Historiskt har den svenska spellagstiftningen bidragit till det starka och självständiga föreningsliv som är unikt för Sverige i ett internationellt perspektiv. Långsiktiga finansieringsmöjligheter och intäkter, exempelvis genom egna spel och lotterier, är en viktig faktor för att skapa det levande föreningsliv där idrotten är en av de största folkrörelserna.

Spelmarknaden och dess villkor har förändrats kraftigt de senaste två decennierna, inte minst på grund av globalisering och teknisk utveckling. RF välkomnade den nya spellagstiftning som trädde i kraft 2019. Som med all ny lagstiftning upptäcks under resans gång delar som inte fungerar som tänkt. RF är därför positiva till denna utredning som ger regeringen möjlighet att lägga fram förslag och ändra på delar i lagstiftningen för att få till en än bättre spelreglering.

Eftersom idrottshändelser är, har varit och kommer sannolikt alltid vara en del av spelmarknaden ser RF det som självklart att alla spelbolag som nyttjar idrottens tävlingar och matcher för att tjäna pengar, av princip ska ersätta idrottsrörelsen för det.

Varje år får idrottsrörelsen, Röda Korset, Scouterna och en mängd andra föreningar mer än 1,45 miljarder kronor i intäkter från lotterier. Vi behöver varenda krona av dessa medel som vi sedan växlar upp mångdubbelt med ideella insatser. Att tillsammans skapa intäkter för den gemensamma verksamheten gör det möjligt att hålla nere kostnaderna för hushållen vilket i sin tur ökar förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna idrotta i en förening.

Idrottens finansiering

- RF delar inte utredningens bedömning eller resonemang gällande idrottens finansiering.
- RF vill att regeringen särskilt utreder frågan om ersättning till idrottsrörelsen för idrottstävlingar och matcher som spelbolag nyttjar som spelobjekt med utgångspunkten att det är en principiell fråga istället för föreliggande utredningsansats om statens finansiella stöd till idrotten.

RF delar inte utredningens utgångspunkt att ersättning från spelbolag till idrottsrörelsen för nyttjande av idrottstävlingar och matcher i sitt spelutbud ska betraktas som en del av statens finansiella stöd till idrottsrörelsen. Det är att angripa frågan från en felaktig ansats. RF menar att frågan är principiell på så sätt att det handlar om att spelbolagen ska vara skyldiga att ersätta idrottsrörelsen för att den tar sig rätten att nyttja idrottssevenemang som spelobjekt. Detta synsätt förstärks av det faktum att spelbolagens omfattande spelutbud på idrott även leder till ökad risk för kriminalitet, manipulation av idrottstävlingar (så kallad matchfixning), mutor, hot och våld mot idrottare, ledare och domare. Om de som deltar i och tittar på tävlingen eller matchen misstänker att den är uppgjord på förhand undergrävs hela idrottens trovärdighet. Att förebygga och minska risken för matchfixning är ett resurskrävande och mödosamt arbete som idrottsrörelsen självklart bör få ett resursmässigt stöd av de spelbolag som på grund av sitt spelutbud bidrar till en ökad risk för underminering av idrottens trovärdighet och de aktivas säkerhet.

Däremot välkomnar RF att utredningen konstaterar att det är fullt möjligt för Sverige att besluta om en ersättning från spelbolag som nyttjar idrottstävlingar och matcher i sitt spelutbud.

RF delar inte utredningens bedömning att omkostnaderna för att upprätta och upprätthålla ett bra system för en ersättningsmodell skulle bli alltför stora och att mindre specialidrottsförbund inte skulle klara den bördan. En sådan roll skulle RF kunna axla i samverkan med specialidrottsförbunden och gör så redan idag i andra sammanhang. Vidare är det rimligt att de specialidrottsförbund som har flesta tävlingar och matcher också är de som erhåller störst ersättning från spelbolagen.

RF delar utredningens bedömning att vid införande av ett ersättningssystem ska spel på evenemang arrangerade av svenska specialidrottsförbund eller deras medlemmar vara de som också ska ersättas. Utredningens argument att det skulle leda till att det skulle bli mindre attraktivt för spelbolagen att erbjuda spel på svenska idrottstävlingar består endast av spekulationer utan tydlig förankring. Även om de ogrundade spekulationerna skulle slå in och de i sin tur skulle påverka kommersiella samarbeten mellan idrottsrörelsen och spelbolag negativt (vilket utredningen inte heller kan påvisa på ett välunderbyggt sätt) så menar RF att den risken är väl värd att ta om ett ersättningssystem skulle införas.

Vidare menar RF att utredningens resonemang gällande sponsorintäkter till idrottsrörelsen från spelbolag haltar. Dels så visar de färskaste siffrorna från Statskontoret, som presenterades i mars 2021, att idrottsrörelsens sponsorintäkter från spelbolagen minskar. Dels så är det orimligt och ologiskt att sponsringen från fyra av ett 40-tal spelbolag med

licens som erbjuder vadhållning på idrott ska kompensera den principiella frågan att samtliga spelbolag som erbjuder spel på svensk idrott ska ersätta idrottsrörelsen för utnyttjandet av tävlingar och matcher i sitt spelutbud.

Åtgärder för att stänga ute olicensierat spel

- RF stödjer förslagen till åtgärder för att minska skadeverkningar av spel.

Det är mycket viktigt för trovärdigheten för spelregleringen, möjligheterna för de ideella lotterierna och för att motverka risken för matchfixning att olicensierat spel stängs ute från den svenska spelmarknaden. RF uppmanar regeringen att noga följa utvecklingen och vara beredd att vidta ytterligare kraftfulla åtgärder om det är nödvändigt, som exempelvis IP-blockering.

Riskklassificering av spel

- RF stödjer förslaget att Spelinspektionen bör ges i uppdrag att i samråd med Folkhälsomyndigheten utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer.

Att vidta kraftiga åtgärder för att minska de negativa effekterna av spel är en av de viktigaste delarna i en hållbar spelreglering. Som utredningen påpekar skiljer sig de negativa riskerna mellan olika spel. Därför är det rimligt att, precis som utredningen argumenterar för, utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer. Då kan regleringen anpassas utifrån riskerna och på så sätt inte i onödan begränsa möjligheterna för spel med låg risk. Därför välkomnar RF särskilt utredningens bedömning att licenshavare enligt 6 kap. spellagen inte bör regleras lika hårt som andra spel, då dessa spel har en liten risk att bidra till spelproblem.

Ytterligare begränsning av marknadsföring

- RF anser att utredningens förslag att införa en bestämmelse i spellagen som förbjuder reklam för spel på värdeautomater, landbaserat kasinospel, och kommersiellt onlinespel via tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar, beställradio och videodelningsplattformar mellan 06.00-21.00 ska anpassas utifrån resultatet av den riskklassificering av spel som utredningen föreslår i 8 kap.

RF delar utredningens bedömning att olika spelformer har olika beroendepotential. Därför ser RF det som nödvändigt att en riskklassificering av spel införs. En ytterligare begränsning av marknadsföring av spel bör ske i linje med resultatet av en sådan riskklassificering så att exempelvis kommersiellt onlinespel, som sannolikt kommer att ha spelprodukter i flera olika riskklasser, får olika begränsningar beroende på vilken spelform det handlar om. Således bör spelprodukter med hög beroendepotential regleras hårdare än de med låg beroende potential.

Ökad flexibilitet i de tekniska kraven

- RF stödjer förslaget att Spelmyndigheten ska få meddela föreskrifter om undantag från bedömningsförfarande som avses i 16 kap. 3 § spellagen och i så fall föreskriva vilka andra bedömningsförfaranden som ska gälla.

Regeringen har vid återkommande tillfällen understrukit att de allmännyttiga lotterierna ska värnas i spelregleringen. Ökad flexibilitet i de tekniska kraven är ett tydligt exempel på vad som behövs. Civilsamhällets möjlighet att genom lotterier med låg risk skapa intäkter som inte är öronmärkta till viss verksamhet, till skillnad mot många offentliga bidrag, är intäkter som är mycket viktiga för att fortsatt ha ett starkt och självständigt civilsamhälle.

Anpassade regler om bonusar

- RF stödjer förslaget att licenshavare enligt 6 kap. spellagen ska undantas från begränsningen i 14 kap. 9§ spellagen som föreskriver att en licenshavare endast får erbjuda eller lämna bonus vid första tillfället då en spelare spelar på något av licenshavarens spel.

RF delar utredningens bedömning att en bonusbegränsning för allmännyttans lotterier skulle leda till oönskade konsekvenser för dessa lotterier som går stick i stäv med de politiska målen med regleringen och att de bonusar som de allmännyttiga lotterierna använder har en mycket liten risk att bidra till ökade spelproblem.

För frågor kontakta Mattias Hjelmberg, mattias.hjelmberg@rfsisu.se

Sveriges Riksidrottsförbund

Stefan Bergh
Generalsekreterare